

Доклад за състоянието и развитието на
научноизследователската дейност
на Висше училище по мениджмънт, гр. Варна,
за 2021 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

1. Резюме на годишен доклад

- ✓ През 2021 ВУМ има 72 публикации, като 19 от тях са в индексирани в Скопус издания.
- ✓ 14 публикации (5 от тях в индексирани в Скопус издания) имат за фокус проблеми от регионално и национално значение за България
- ✓ 10 научни публикации, 4 от които са в индексирани в Скопус издания, са по приоритетни за Варна и Добрич теми съгласно Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2014-2020 г., („Индустрия за здравословен живот и биотехнологии” и „Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии”).
- ✓ Няма провеждани конкурси за академични длъжности
- ✓ Няма промяна в материалната база
- ✓ Няма промяна в средната възраст на изследователите
- ✓ Структурата на изследователите по пол е изключително балансирана (почти равен брой мъже и жени)
- ✓ Приходите по приложни проекти възлизат на 1 090 908,37 лв.
- ✓ През 2020 преподаватели във ВУМ са участвали в реализирането на два проекта с национално / регионално финансиране и девет с международно финансиране.

2. Дейности за постигане на специфична цел 1. Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания

През 2021 г. във ВУМ не са провеждани конкурси за академични длъжности.

През септември 2021 се проведе ежегодното обучение на преподавателите във ВУМ. Част от него и обучение по повишаване на качеството на научните изследвания, въвличане на студенти в изследванията чрез преработване на дипломните им работи в научни статии в индексирани в Scopus / Web of Science издания, рецензиране на ръкописи за научни списания и други теми. Обучението се проведе от заместник-ректора по научно-изследователска дейност.

3. Дейности за постигане на специфична цел 2. Повишаване на жизнения стандарт и на социалния статус на учените и специалистите, заети в научноизследователска дейност, посредством осигуряване на адекватно и съобразено с постигнатите резултати заплащане, както и на добри условия на труд.

През 2021 г. в условията на Ковид 19, Висше училище по мениджмънт не е правило целенасочено съкращаване на щата и е запазило възнагражденията на преподавателите и служителите. Същевременно, някои преподаватели са напуснали по собствено желание.

Предоставени са допълнително дни платен годишен отпуск на преподаватели и административен персонал, които са изчерпали основният си платен годишен отпуск с цел запазване жизненият им стандарт.

На всички служители са предоставени мобилни карти с неограничени минути и мобилен интернет за сметка на ВУМ;

Предоставени са индивидуални карти с 20% отстъпка за консумация в заведения стопанисвани от учредителите на ВУМ:

- ресторант Албена и Бистро Е-клуб в гр. Добрич, ул. България 3;
- ресторант Летен театър в гр. Добрич;
- ресторант Мечока бен в гр. Добрич
- бистро Академика-ВУМ в гр. Варна, ул. Оборище 13А;
- бистро Академика в КК Албена.

Висше училище по мениджмънт е предоставило на преподавателите служебни лаптопи от ново поколение с осма серия процесори.

4. Дейности за постигане на специфична цел 3. Повишаване на броя на учените до характерни за ЕС нива и балансираното им разпределение по възраст, пол, научни области и региони

Структурата на учените по пол във ВУМ е изключително балансирана. В началото на 2021 г. 48.9% са мъже, а 51.1% са жени. В края на година 47.2% са мъже, а 52.8% са жени. Средната възраст се запазва около 46 години.

5. Дейности за постигане на специфична цел 4. Развитие, поддържане и ефективно използване на модерна научна инфраструктура, балансирана по тематични области и региони, и осигуряване на необходим достъп до европейска и международна научна инфраструктура.

През 2021 г. няма промени в материалната база на ВУМ.

6. Дейности за постигане на специфична цел 5. Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция.

През 2021 г., преподавателите във ВУМ имат 72 публикации, като 19 от тях са в индексирани в Скопус издания, посочени в Таблица 1. Публикациите в индексирани издания се отчитат при годишните атестации на преподавателите, които служат като основа за промени в основните им възнаграждения.

Таблица 1. Публикации в индексирани в Скопус списания на членове на академичния състав на Висше училище по мениджмънт през 2021 г.

Автори	Заглавие	Списание	Брой ци ти ра ни я	Връзка към записа в Скопус
Seyitoğlu F., Ivanov S.	Service robots as a tool for physical distancing in tourism	Current Issues in Tourism	61	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85087128801&doi=10.1080%2f13683500.2020.1774518&partnerID=40&md5=611a9c369e4952b5b7c1969bc03de6df
Ivanova M., Ivanov I.K., Ivanov S.	Travel behaviour after the pandemic: the case of Bulgaria	Anatolia	52	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85090450554&doi=10.1080%2f13032917.2020.1818267&partnerID=40&md5=5b802255102faff50862f9351128c75f
Ivanov S., Webster C.	Willingness-to-pay for robot-delivered tourism and hospitality services – an exploratory study	International Journal of Contemporary Hospitality Management	11	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85111434317&doi=10.1108%2fIJCHM-09-2020-1078&partnerID=40&md5=2393a63e55297a92c2a1e4f7b6d93f2a
Minkov M., Kaasa A.	A Test of the Revised Minkov-Hofstede Model of Culture: Mirror Images of Subjective and Objective Culture across Nations and the 50 US States	Cross-Cultural Research	8	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85105773833&doi=10.1177%2f10693971211014468&partnerID=40&md5=a0cfa4e30f2f80a6c9332325f24c6452
Carlisle S., Ivanov S., Dijkmans C.	The digital skills divide: evidence from the European tourism industry	Journal of Tourism Futures	7	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85099952123&doi=10.1108%2fJTF-07-2020-0114&partnerID=40&md5=3978ea8db96ee6701dd71feb9b0554b4
Seyitoğlu F., Ivanov S., Atsız O., Çifçi İ.	Robots as restaurant employees - A double-barrelled detective story	Technology in Society	6	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85116936162&doi=10.1016%2fj.techsoc.2021.101779&partnerID=40&md5=d231c018fabbbe9f46a4a22fbeb86a0f
Akaliyski P., Welzel C., Bond M.H.,	On “Nationology”: The Gravitational Field of National Culture	Journal of Cross-Cultural Psychology	5	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85114741365&doi=10.1177%2f00220221211044780&partnerID=40

Minkov M.				&md5=663f8897fa8f8d2105babee0ded9e210
Minkov M., Kaasa A., Welzel C.	Economic Development and Modernization in Africa Homogenize National Cultures	Journal of Cross-Cultural Psychology	2	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85111170830&doi=10.1177%2f00220221211035495&partnerID=40&md5=f74dcdded8cc3404c35a2514f3bbdb19
Ivanov S., Del Chiappa G., Heyes A.	The research-practice gap in hotel revenue management: Insights from Italy	International Journal of Hospitality Management	2	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85103753880&doi=10.1016%2fj.ijhm.2021.102924&partnerID=40&md5=0b6ab852c02820cfb42a9bd5dbb2cc3f
Fusté-Forné F., Ivanov S.	Robots in service experiences: negotiating food tourism in pandemic futures	Journal of Tourism Futures	2	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85109976569&doi=10.1108%2fJTF-10-2020-0179&partnerID=40&md5=349882363adbce93229bcf1657eca2c5
Webster C., Ivanov S.	Tourists' perceptions of robots in passenger transport	Technology in Society	1	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85113273047&doi=10.1016%2fj.techsoc.2021.101720&partnerID=40&md5=52d3d7286036b1139dd0282c594ee4ac
Ivanova M., Ivanov S., Petkova I.	Green Skills Gap in the Bulgarian Tourism Industry	Sustainability and climate change		https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85114370358&doi=10.1089%2fsc.2021.0016&partnerID=40&md5=d68e4dad133e5147c4fa6cf3ac5f2fd
Ivanov S.	Special issue on 'The Economics of Revenue Management in Hospitality and Tourism'	Tourism Economics		https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85102280621&doi=10.1177%2f1354816621998815&partnerID=40&md5=78ad8c4b5a0c307db3e05646e7e7852c
Tavares J.M., Cobanoglu C., Ivanov S.	Generation z and non-generation z as potential sea cruisers	Tourism in Marine Environments		https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85113411061&doi=10.3727%2f154427321X16201192810523&partnerID=40&md5=9926962a5f7a3ca6e42b5b2b6d086cea

Blagoev V., Shustova E., Mischenko I.	Buyer behaviour in the case of organic agricultural products	Ikonomicheski Izsledvania	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85112614781&partnerID=40&md5=9cbf75239d97306f054b13e9015dd7d8
Ivanova M., Slavova G.	Escape from lockdown through the eco trails	14th International Scientific Conference WoodEMA 2021 - The Response of the Forest-Based Sector to Changes in the Global Economy, Proceedings	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85110879234&partnerID=40&md5=8c452a19a664611fdbe58e959037a1e2
Soliman M., Ivanov S., Webster C.	The psychological impacts of COVID-19 outbreak on research productivity: A comparative study of tourism and non-tourism scholars	Journal of Tourism and Development	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85107460264&doi=10.34624%2ftrd.v0i35.24616&partnerID=40&md5=95c900ff3db5277db0a560c925c74f78
Ivanov S., Seyitoğlu F., Dimitrova F.	Analysis of the names of accommodation establishments in Bulgaria	Anatolia	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85106704830&doi=10.1080%2f13032917.2021.1931897&partnerID=40&md5=49d03e29b313c162e643c8da47eba3f4
Houliston L., Ivanov S., Webster C.	Nationalism in official tourism websites of Balkan countries: A multimodal analysis	Tourism	https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85105186169&doi=10.37741%2fT.69.1.7&partnerID=40&md5=6b183fd7db7f928152a48e6af66b97e5

Забележка: броят на цитиранията е към 23.06.2022

7. Дейности за постигане на специфична цел 6. Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение

През 2021 г. пет от публикациите в индексирани в Скопус издания имаха за фокус проблеми от регионално и национално значение за България:

- ✓ Ivanova, M., Ivanov, I. K., & Ivanov, S. (2021). Travel behaviour after the pandemic: the case of Bulgaria. *Anatolia* 32(1), 1-11. doi: <https://doi.org/10.1080/13032917.2020.1818267>
- ✓ Ivanova, M., Ivanov, S., & Petkova, I. (2021). The green skills gap in the Bulgarian tourism industry. *Sustainability and Climate Change* 14(4), 238-248.
- ✓ Blagoev, V., Shustova, E., & Mischenko, I. (2021). Buyer behaviour in the case of organic agricultural products. *Ikonomicheski Izsledvania* 30(2), 124-139.
- ✓ Ivanova, M., & Slavova, G. (2021). Escape from lockdown through the eco trails. In *14th International Scientific Conference WoodEMA 2021-the Response of the Forest-Based Sector to Changes in the Global Economy* (pp. 285-290).
- ✓ Ivanov, S., Seyitoğlu, F., & Dimitrova, F. (2021). Analysis of the names of accommodation establishments in Bulgaria. *Anatolia* (in press), <https://doi.org/10.1080/13032917.2021.1931897>

Други неиндексирани публикации по теми с регионално и национално значение:

- ✓ Ivanova, M., Jeliaskova, E., & Ivanov, S. (2021). Customised vs. standardised hotel service: Are customers willing to pay more for a customised experience? *Yearbook of Varna University of Management*, 14, 88-98
- ✓ Ivanova, M. and Ali, A. (2021). Domestic tourism in Bulgaria during Covid-19 – expectations vs. offers. *Proceedings of International Scientific Conference "Tourism, Education, Business - 2021"*, College of Tourism, Bourgas (pp. 74-81).
- ✓ Ivanova, M., Petrov, H. and Ivanov, S. (2021). Independent or branded: the dilemma of Bulgarian hoteliers. *Proceedings of International Scientific Conference "Tourism & connectivity"*, October 2020, Varna, University of Economics, Varna (pp. 289-296).
- ✓ Ivanova, M., Balchev, D. and Ivanov, S. (2021). The path to sustainability of Bulgarian hotels. *Proceedings of International Scientific Conference "Tourism and the global crises"*, April 2021, University of Veliko Tarnovo (pp. 195-204).
- ✓ Иванова, М. и Славова, Г. (2021). Емпирично изследване за взаимодействието между земеделски и неземеделски дейности и ефектите от него на територията на СИР. В Славова, Г., Иванова, М., Турлакова, Т. и Иванова, П. *Икономически и*

социални ефекти от взаимодействието и управлението на аграрния бизнес и неземеделските дейности в Североизточен район на България. Варна: Наука и изкуство, ИУ-Варна. (стр. 169-189)

- ✓ Иванова, М. и Славова, Г. (2021). Ситуационен анализ на североизточния район на съществуващи земеделски и неземеделски дейности. В Славова, Г., Иванова, М., Турлакова, Т. и Иванова, П. Икономически и социални ефекти от взаимодействието и управлението на аграрния бизнес и неземеделските дейности в Североизточен район на България. Варна: Наука и изкуство, ИУ-Варна. (стр. 119-168)
- ✓ Златева, Н., Романова, В. (2021). Влияние на настроението върху импулсивното потребителско поведение на българските клиенти. XVII Международна научна конференция „Дигитализацията на науката, образованието, бизнеса и туризма“, Висше училище по мениджмънт Том XIV, 16-18 Май, Албена, България, стр. 190-198.
- ✓ Романова, В., Златева, Н. (2021). Импулсивно поведение на българските потребители: Външни ситуационни фактори. Сборник с доклади от V Международна научна конференция “Международен конгрес по бизнес администрация и икономика Каору Ишикава”, 20 Май 2021, Анкара, Турция, стр. 155-167.
- ✓ Златева, Н., Бастич, Ф. (2021). Фактори, които влияят върху потребителското преживяване на посетителите в българските молове. XVII Международна научна конференция „Дигитализацията на науката, образованието, бизнеса и туризма“, Висше училище по мениджмънт Том XIV, 16-18 Май, Албена, България, стр. 166-179.

8. Дейности за постигане на специфична цел 7. Поощряване на приложните научни изследвания и фокусирането им върху приоритетните области на ИСИС

През 2021 г. Висше училище по мениджмънт е отчетло приходи по приложни проекти в размер на 1 090 908,37 лв. съгласно приложената Таблица 2:

Таблица 2. Приходи по приложни проекти на ВУМ през 2021 г.

Название	Общо приходи от финансиране
Студентски практики BG05M2OP001-2.013-0001	10 023,11
договор с община Варна	6 251,20
МОН - ПМС 46 на МС от 19.03.2020 г.	2 125,00
585620-EPP-1-2017-1-EL-EPPKA2-CBHE-JP - SMART	25 614,96
591982-EPP-1-2017-1-IT-EPPKA2-SSA-B, The next tourism Generation Alliance	49 692,50
598652-EPP-1-2018-1-BG-EPPKA2-CBHE - FRIENDS	26 434,55
Проект 597848 -EPP-1-2018-BG-EPPKA3-VET-JQ; CULINART	2 905,62
Еразъм+ 2019-1-BG01-КА103-061956	310 669,95
Еразъм+ 2019-1-BG01-КА107-062087	28 187,07
Проект No BSB-1101 LOC-FOOD; Договор No MLPDA 75315/27.05.2020	49 254,68
Проект No BSB-1145 PRO EXTOUR; Договор No MLPDA 67490/11.05.2020	95 738,01
Еразъм+ 2020-1-BG01-КА107-078650	63 650,61
Еразъм+ 2020-1-BG01-КА103-078060	213 090,02
Фонд Научни изследвания	6 975,00
Проект 2019-2-BG01-КА205-062722 ETEM	18 129,38
Еразъм+ 2020-1-BG01-КА203-079193 FENICE	24 217,99
IDEA Еразъм+ 2019-3-IT03-КА205-017232	8 946,52
Академия за жени предприемачи	43 532,35
2020-1-TR01-КА202-094449; DIGILANGUAGE	23 454,31
Еразъм+ 2019-1-BG01-КА205-062110 BIC	14 919,89
ЕУТРТИУ, No 618329-epp-1-2020-1-yet, АСПАЛА, Еразъм +	1 860,00
Еразъм+ 2021-1-BG01-КА131-HEД-000005880	12 391,74
Соопера, 617490-EPP-1-2020-1-MD-EPPKA2-CBHE-JP	8 013,61
Епаст, 619185-EPP-1-2020-1-LK-EPPKA2-CBHE-JP	12 981,82
Harmony, 617223-EPP-1-2020-1-ES-EPPKA2-CBHE-JP	24 201,44
Проект с Таджикистан No: IET/HEP/IQEdU/2019-02-25	66,83
Разработване на изследвания и стратегия за устойчив туризъм в паркове и гори	7 580,21
СБОР	1 090 908,37

Според Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2014-2020 г., в областите Варна и Добрич, в които ВУМ осъществява дейността си, иновативният капацитет следва

да се насочи към „Индустрия за здравословен живот и био-технологии” и „Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии”. В тази връзка, през 2021 г. бяха извършени следните дейности:

→ Проведено бе обучение по учебна дисциплина „Технологии в хотелиерството и туризма“ в специалност „Хотелски мениджмънт“.

→ Проведено бе обучение по факултативна учебна дисциплина „Роботика“ за студенти от различни специалности.

→ Публикувани са 10 научни публикации по теми в двете области („Индустрия за здравословен живот и био-технологии” и „Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии”), 4 от които са в индексирани в Скопус издания:

- ✓ Ivanov, S. (2021). Robonomics: The rise of the automated economy. *ROBONOMICS: The Journal of the Automated Economy*, 1, 11.
- ✓ Seyitoğlu, F., Ivanov, S., Atsız, O., & Çifçi, I. (2021). Robots as restaurant employees - a double-barrelled detective story. *Technology in Society* 67, 101779 <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2021.101779>
- ✓ Fusté-Forné, F., & Ivanov, S. (2021). Robots in service experiences: negotiating food tourism in pandemic futures. *Journal of Tourism Futures* 7(3), 303-310
- ✓ Ivanov, S., & Umbrello, S. (2021). The ethics of artificial intelligence and robotisation in tourism and hospitality – a conceptual framework and research agenda. *Journal of Smart Tourism*, 1(4), 9-18. <https://doi.org/10.52255/smarttourism.2021.1.4.3>
- ✓ Stanoeva, I. (2021). The Performing Arts and Their Audience in The Online Environment. *Vanguard scientific instruments in management*. Vol. 17. ISSN 1314-0582
- ✓ Webster, C., & Ivanov, S. (2021). Tourists’ Perceptions of Robots in Passenger Transport. *Technology in Society*, 67, 101720, <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2021.101720>
- ✓ Ivanov, S., & Webster, C. (2021). Willingness-to-pay for robot-delivered tourism and hospitality services – an exploratory study. *International Journal of Contemporary Hospitality Management* 33(11), 3926-3955. DOI: 10.1108/IJCHM-09-2020-1078
- ✓ Иванова, М. и Славова, Г. (2021). Емпирично изследване за взаимодействието между земеделски и неземеделски дейности и ефектите от него на територията на СИР. В Славова, Г., Иванова, М., Турлакова, Т. и Иванова, П. Икономически и социални ефекти от взаимодействието и управлението на аграрния бизнес и неземеделските

дейности в Североизточен район на България. Варна: Наука и изкуство, ИУ-Варна. (стр. 169-189)

- ✓ Златева, Н., Камишан, О. (2021). Потребителски нагласи към прилагането на “Зелени” маркетингови практики в Русия. Доклад от Международния Азиатски конгрес по съвременни науки-V, 1-2 Юни, 2021, Нахичевански държавен университет, Азербайджан, стр. 789-797.
- ✓ Иванова, М. и Славова, Г. (2021). Ситуационен анализ на североизточния район на съществуващи земеделски и неземеделски дейности. В Славова, Г., Иванова, М., Турлакова, Т. и Иванова, П. Икономически и социални ефекти от взаимодействието и управлението на аграрния бизнес и неземеделските дейности в Североизточен район на България. Варна: Наука и изкуство, ИУ-Варна. (стр. 119-168)

9. Дейности за постигане на специфична цел 8. Стимулиране на частните инвестиции в науката

Няма привлечени частни средства. Проектите, които управлява ВУМ се финансират от национални програми и програми на ЕС.

10. Дейности за постигане на специфична цел 9. Разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество

През 2021 преподаватели във ВУМ са участвали в реализирането на два проекта с национално / регионално финансиране (Таблица 3) и девет с международно финансиране (Таблица 4). Двата проекта с национално / регионално финансиране имат също и международно финансиране.

Таблица 3. Реализирани проекти регионално/национално финансиране, включително партньорства

Име на проект/партньорство	Година/и на осъществяване на проекта/партньорството	Договор за финансиране, сайт за представяне на проекти и/или споразумение за партньорство
PRO EXTOUR - Promoting Heritage-and Culture-based Experiential Tourism in the Black Sea Basin	2020-2022	BSB-1145 (ИНТЕРРЕГ СОП “Черноморски басейн 2014-2020”)
LOC-FOOD - Local Development and Cross Border Cooperation in the area of Agricultural Products and Traditional Food	2020-2022	BSB-1101 (ИНТЕРРЕГ СОП “Черноморски басейн 2014-2020”)

Таблица 4. Реализирани международни проекти, включително партньорства

Име на проект/партньорство	Година/и на осъществяване на проекта/партньорството	Договор за финансиране, сайт за представяне на проекти и/или споразумение за партньорство
ETEM - Entrepreneurship Through Efficient Management	2019-2021	2019-2-BG01-КА205-062722 (Еразъм+, КД2)
PRO EXTOUR - Promoting Heritage- and Culture-based Experiential Tourism in the Black Sea Basin	2020-2022	BSB-1145 (ИНТЕРРЕГ СОП “Черноморски басейн”)
LOC-FOOD - Local Development and Cross Border Cooperation in the area of Agricultural Products and Traditional Food	2020-2022	BSB-1101 (ИНТЕРРЕГ СОП “Черноморски басейн”)
DigiLanguageVET - Digitally Integrated Language Education in VET for front-desk and service fields	2020-2022	2020-1-TR01-КА202-094449 (Еразъм+, КД2)
FENICE - Fostering Entrepreneurship and Innovation in Cultural and Creative Industries through Interdisciplinary Education	2020-2022	Grant Agreement No. 2020-1-BG01-КА203-079193 (Еразъм+, КД2)

CULINART: Designing a Joint VET Qualification in Culinary Arts and Pilot Pathways for Continuing Training	2018-2021	AGREEMENT 2018-1739;Project No:597848-EPP-1-2018-1-BG-EPPKA§
The Next Tourism Generation Alliance	2017-2022	591982-EPP-1-2017-1-IT-EPPKA2-SSA-B (Еразъм+)
IDEA-Intergenerational Dialogue for Europe Awareness-IDEA	2020-2022	2019-3-IT03-KA205-017232, Strategic Partnership for the Exchange of good practices in the field of Youth –(Еразъм+)
Equipping You To Prevent Trafficking In Youth, ЕYTPTIY,	2020-2022	No 618329-epp-1-2020-1-yet, ACPALA, Еразмус +, Capacity building

В допълнение, учени от ВУМ имат за съавтори учени от следните страни за своите публикации през 2021 г.: САЩ, Великобритания, Естония, Бразилия, Испания, Нидерландия, Турция, Италия, Египет, Украйна.

През 2021 е реализирана само една мобилност на преподавател по Програма Еразъм+. Причината е очевидна – пандемията от коронавируса, която силно затрудни международните пътувания.

11. Дейности за постигане на специфична цел 10. Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло

През 2021 г. членове на академичния състав на ВУМ публикуваха серия от публикации относно уменията на служителите в туризма и начина на усъвършенстването им:

- ✓ Carlisle, S., Ivanov, S., & Dijkmans, C. (2021). The Digital Skills Divide: Evidence from the European Tourism Industry. *Journal of Tourism Futures* (in press), doi: 10.1108/JTF-07-2020-0114

- ✓ Ivanova, M., Ivanov, S., & Petkova, I. (2021). The green skills gap in the Bulgarian tourism industry. *Sustainability and Climate Change* 14(4), 238-248.

Публикувани са и изследвания в областта на образованието:

- ✓ Каменова, Д., Колева, С. (2021) GLOBAL HIGHER EDUCATION AND TEAM TEACHING In: Higher education in the XXI century: modernization strategies (monograph) Bulgaria – Ukraine, pp. 55-88.
- ✓ Kamenova, D., Koleva, I. (2021). Innovative Competence in Digital Environment. In: 21ST CENTURY HIGHER EDUCATION IN THE CONTEXT OF ECONOMIC GLOBALIZATION: MODERNIZATION STRATEGIES, (Monograph), Bulgaria-Ukraine, pp. 20-32.
- ✓ Kamenova, D., Yordanova, S. (2021) MODEL FOR DEVELOPMENT OF AN INNOVATIVE COMPETENCE IN DIGITAL ENVIRONMENT, Годишник , т. 14. , ВУМ, с.7-23.
- ✓ Yordanova, S. (2021). Higher education of the XXI century: strategies of modernization: a monograph / ed. Dimitrina Kamenova, Svitlana Arkhypova. Varna, ISBN 978-954-635-031-2, p.309-322

12. Насоки за бъдеща работа през 2022 г.

През 2022 г. ВУМ предвижда:

- ✓ Продължаване на активната публикационна дейност насочена към издания индексирани в Scopus / Web of Science
- ✓ Обявяване на конкурси за научни длъжности съобразно потребностите на образователния процес
- ✓ Индексиране на възнагражденията съобразно инфлацията
- ✓ Атестиране на преподавателите и промени на възнагражденията съобразно резултатите от нея

- ✓ По-активно участие в програми за обмен при отчитане на ограниченията в пътуванията
- ✓ Активна работа по текущи и нови научни и приложни проекти